

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2025

Sisällys

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2025	1
1 Puheenjohtajan katsaus	3
2 Tarkastuslautakunnan kokoonpano.....	4
3 Tarkastuslautakunnan tehtävät	4
4 Edellisen vuoden arviointikertomuksen käsittely maakuntavaltuustossa	5
5 Tarkastuslautakunnan toiminta.....	5
6 Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen	6
7 Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen	10
8 Sidonnaisuusilmoitukset	11
9 Kokonaisarvio	11

Kansikuva: Visit Saimaa

1 Puheenjohtajan katsaus

Entistä lujempi Etelä-Savo

Etelä-Savon keskeiset ongelmat olivat vuoden 2025 päättyessä ennallaan. Ikääntymisen ja väestön vähenemisen lisäksi huolta lisäsi työttömyyden kasvu. Muutoksen tarve on selvä.

Ulkoiset puitteet eivät viime vuoden aikana luoneet otollista hetkeä Suomen tai Etelä-Savon rakenneongelmien ratkaisemiselle. Maailmalta kantautui lähinnä huonoja uutisia. Venäjä kylvi yhä tuhoa Ukrainassa. Yhdysvalloissa uudelleen valtaan noussut presidentti Donald Trumpin harjoitti arvaamatonta politiikkaa.

Kasvu ei Suomessa päässyt koko viime vuoden aikana odotettuun alkuun, mikä synkensi yritysten ja kotitalouksien näkymiä. Suomen tilanne oli jopa muuta Eurooppaa heikompi, mikä näkyi muun muassa EU-alueen vaikeimpana työttömyytenä.

Valtiontalouden suuri alijäämä johti osaltaan siihen, että moni tärkeä asia jäi maan hallituksessa vähälle huomiolle. Itä-Suomen maakuntien heikko tilanne on toistaiseksi aiheuttanut hallituksessa huolta muttei toimintaa. Orpon hallitusohjelmaan kirjattu valtionosuusuudistus siirrettiin yli seuraavien vaalien, mikä oli suuri pettymys Etelä-Savon kunnille

Etelä-Savon maakuntaliitto on tehnyt voitavansa. Tarkastuslautakunta katsoo, että maakuntaliiton taloutta ja toimintaa on hoidettu tarkoituksenmukaisesti ja huolellisesti. Maakuntaliiton talouden tasapainoa haetaan suunnitelmalla, joka tähtää talouden tasapainoon 2028.

Tarkastuslautakunta toteaa ilolla, että viime vuoden joulukuussa hyväksyttiin maakuntaliiton sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje.

Yhä selvemmäksi on käynyt, ettei yksittäisen maakunnan ääni kanna valtakunnallisten päättäjien korviin. Etelä-Savon maakuntaliiton suosima yhteistyö muun itäisen ja pohjoisen Suomen maakuntien kanssa on välttämätöntä. Silti tärkeitä ovat myös suorat yhteydet Helsinkiin ja Brysseliin.

Kuuden maakunnan Itä-Suomi-ohjelmassa on erityistaloustalustatusta, investointeja, rahoitusta, energia-alan avauksia sekä huoltovarmuuteen ja turvallisuuteen linkittyviä kehittämispanoksia. Hallituskausi on lopuillaan ilman näkyviä tuloksia.

Myös EU-rahoituksen uusi kausi 2028–2034 haastaa maakuntaamme. Edunvalvonnan painopiste on väistämättä kääntymässä seuraaviin hallitusneuvotteluihin. On välttämätöntä, että Etelä-Savon ääni kuuluu niissä kirkkaana ja yhtenäisenä.

Tavoite tulee olla yhä lujempi Etelä-Savo, jonka voima on 12 kunnan, maakuntaliiton ja hyvinvointialueen yhteisissä ponnistuksissa. Etelä-Savon hyvinvointialueen hyvät toiminnalliset tulokset ovat merkinä siitä, että sitkeydellä ja kohenevalla yhteistyöllä eteläsavolaiset pystyvät rakentamaan hyvää huomista maakunnan jokaiseen kolkkaan.

Keväällä 2025 työnsä Etelä-Savon maakuntajohtajana aloittaneen Heini Utusen erittäin aktiivinen ja aloitteellinen panos on pantu maakunnassa merkille. Maakuntajohtaja on uurastanut kiitettävästi kaikilla rintamilla omasta maakunnasta pääkaupunkiin ja Eurooppaan.

Parhaat kiitokset tarkastuslautakunnan jäsenille ja maakuntaliiton työntekijöille hyvästä yhteistyöstä.

Mikkelissä 5. toukokuuta 2026

tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

Tapio Honkamaa

2 Tarkastuslautakunnan kokoonpano

Maakuntavaltuuston toimikaudeksi 2021–2025 valitsemaan tarkastuslautakuntaan ovat kuuluneet

Jäsen

Kuronen Tuula, pj.
Kuusisto Ville-Pekka, varapj.
Himanan Vesa
Mynttinen Maritta
Pasanen Unto

Varajäsen

Kuoksa Timo
Summanen Hannu
Korhola Anne
Nousiainen Marja-Sisko
Rytkönen Tapani

Maakuntavaltuuston toimikaudeksi 2025–2029 valitsemaan tarkastuslautakuntaan ovat kuuluneet

Jäsen

Honkamaa Tapio, pj.
Kokko Sampsa, varapj.
Kvist Matias
Rinnemaa Helena
Tella Airi

Varajäsen

Sorvali Heikki
Hirvenlahti Aira
Lahtinen Jouni
Laitinen Marja
Kautonen Hanna

Vastuunalaisena tilintarkastajana toimii JHT, HT Lilja Koskelo, BDO Auditor Oy. Lautakunnan sihteerinä on toiminut maakuntaliiton henkilöstöpäällikkö Tiina Saarelainen.

3 Tarkastuslautakunnan tehtävät

Maakuntavaltuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten.

Tarkastuslautakunnan tehtävistä on säädetty Kuntalain 14 luvussa sekä Etelä-Savon maakuntaliiton hallintosäännössä.

Kuntalain 121 ja 125 § mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat.
- arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla,
- arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää
- huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta,
- valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saatettava ilmoitukset valtuustolle tiedoksi,
- valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi,
- hankittava asianomaisen selvitys ja kunnanhallituksen lausunto tilintarkastuskertomuksessa tehdystä muistutuksesta.

Etelä-Savon maakuntaliiton hallintosäännössä 64 § on kuntalain mukaisten tehtävien lisäksi seuraavaa:

- seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi;
- huolehdittava siitä, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa, sekä
- tehtävä aloitteita ja esityksiä lautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen valvonnan tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Kuntalain 121 § mukaan tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisenä pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista. Maakuntahallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

4 Edellisen vuoden arviointikertomuksen käsittely maakuntavaltuustossa

Vuoden 2024 arviointikertomus käsiteltiin maakuntavaltuustossa 11.6.2025 § 7. Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Tuula Kuronen esitteli arviointikertomuksen valtuustolle, joka merkitsi arviointikertomuksen tietoonsa saatetuksi.

5 Tarkastuslautakunnan toiminta

Toimikaudeksi 2021–2025 valittu tarkastuslautakunta kokoontui viimeiseen kokoukseensa 26.8.2025. Lautakunta esitti maakuntavaltuustolle, että se valitsee maakuntaliiton hallinnon ja talouden tarkastamista varten tilintarkastusyhteisöksi BDO Auditor Oy:n tilikausille 2026–2028. Maakuntavaltuusto hyväksyi esityksen kokouksessaan 18.9.2025.

Maakuntavaltuusto valitsi syyskuun kokouksessaan tarkastuslautakunnan toimikaudelle 2025–2029. Uusi lautakunta kokoontui ensimmäisen kerran 8.10.2026 puheenjohtaja Tapio Honkamaan johdolla ja kaikkiaan kahdeksan kertaa toimikauden 2025–2026 aikana. Ensimmäinen toimintakausi on ollut lautakunnalle pitkälti tutustumista maakuntaliiton toimintaan ja toimintakenttään.

Lautakunta on kuullut syksyn ja kevään kokousten yhteydessä seuraavia henkilöitä:

maakuntajohtaja Heini Utunen
hallintojohtaja Anne Moisio
kehittämisojohtaja Merja Olenius
aluekehityspäällikkö Anne Kokkonen
viestintäpäällikkö Heidi Miettinen
aluesuunnittelupäällikkö Marko Tanttu
asiantuntija, ennakointi, maakuntastrategia ja -ohjelma Hanna Kautiainen
ohjelmapäällikkö Pirjo Paananen
tilintarkastaja Lilja Koskelo
maakuntahallituksen puheenjohtaja Arto Sepponen.

Lautakunnan jäseniä on osallistunut tarkastuslautakunnille järjestettyihin koulutuksiin sekä maakuntaliiton järjestämään luottamushenkilökoulutukseen. Tarkastuslautakunnan jäsenillä on ollut mahdollisuus perehtyä liiton toimintaan ja kehittämiseen maakuntavaltuuston kokouksissa.

Tarkastuslautakunta on laatinut arviointitoiminnan pohjaksi koko valtuustokautta koskevan arviointisuunnitelman sekä vuosittain erillisen työohjelman, jossa on aikataulutettu arviointityöhön liittyvien ajankohtaisten asioiden ja liiton toiminnan seuraamiseen liittyvät asiakokonaisuudet.

Tarkastuslautakunta tekee vuosittain tutustumiskäynnin yhteen maakuntaliiton rahoittamaan hankkeeseen. Lautakunta vieraili 7.4.2026 Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun puupolilla ja tutustui MODIFIRE- tutkimushankkeeseen (kuva 1). Tutkimushanke keskittyy laajasti palosuojattujen ja modifioitujen puutuotteiden palominaisuuksien parantamiseen sekä testausmenetelmien ja laajemman testausympäristön kehittämiseen. Hankkeen taustalla on tarve vastata tiukentuviin paloturvallisuusvaatimuksiin, joita edellytetään rakennusmateriaaleille sekä EU-tasolla että kansallisesti. Hankkeella tuetaan alan teollisuuden tuotekehitystä ja kilpailukykyä. Tutustumiskäynnillä esiteltiin myös muita maakuntaliiton rahoittamia hankkeita.

KUVA 1. Lautakunnan jäsenet vas. Airi Tella, Sampsa Kokko, Matias Kvist ja Tapio Honkamaa tutustumassa projektipäällikkö Juho Peuran johdolla XAMK:n toteuttamaan MODIFIRE-hankkeeseen.

Tarkastuslautakunta on tutustunut liiton talousarvioon ja toimintasuunnitelmaan 2025 ja tilinpäätösasiakirjaan. Arviointi perustuu pääosin kuulemisista ja em. asiakirjoista saatuihin tietoihin. Lautakunta on saanut selonteon tilintarkastajan suorittamista tarkastuksista ja käsitellyt tilintarkastuskertomuksen. Näiden tietojen perusteella tarkastuslautakunta antaa Kuntalain 121 § mukaan arviointikertomuksen.

6 Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Maakuntaliiton virasto

Maakuntaliiton virasto muodostuu kahdesta yksiköstä; kehittämis- ja hallintoyksiköstä. Maakuntaliiton palveluksessa oli vuoden 2025 lopussa 28 henkilöä (35 vuonna 2024). Henkilötyövuosiksi kirjattiin talousarvioon 30,5, toteuma oli 29,2. Toistaiseksi voimassa olevissa työsuhteissa oli 22 henkilöä (78,6 %) ja määräaikaisia oli 6 (21,4

%). Määräaikaiset henkilöt työskentelivät pääsääntöisesti hankkeissa. Henkilöstön keski-ikä oli 50,7 vuotta (50,9 vuotta 2024).

Maakuntaliiton henkilöstössä oli vaihtuvuutta vuonna 2025. Kolme pitkäaikaista työntekijää siirtyi eläkkeelle. Maakuntajohtaja vaihtui maaliskuussa 2025. Vakituisten henkilöstön määrä pysyi rekrytointien jälkeen samana. Määräaikaisten määrä väheni merkittävästi hankkeiden päätyttyä.

Viraston keskeiset prosessit on kuvattu. Henkilöstölle on järjestetty ajankohtaisia koulutuksia liittyen tekoälyyn ja tietoturvaan.

Henkilöstön työhyvinvointia ja jaksamista mitataan nopeilla pulssikyselyillä sekä työterveyshuollon kahden vuoden välein toteuttamalla työhyvinvointikyselyillä. Viimeisin työhyvinvointikysely toteutettiin loppuvuodesta 2025. Päätuloksina työyhteisössä on paljon osaamista, asiantuntijuutta ja potentiaalia. On toimivaa yhteistyötä, toisen työssä tukemista ja hyvää yhteishenkeä. Työpaikkaan ja omaan työhön koetaan tyytyväisyyttä. Tulevaan liittyy toiveikkuutta ja työnantaja tukee työn ja muun elämän yhteensovittamisessa. Kehittämistarpeina nähtiin mm. tiedonkulun parantaminen, työtehtävien priorisointi, tehtäväkuvien ja vastuiden selkeyttäminen ja työyhteisön yhteishengen vahvistaminen.

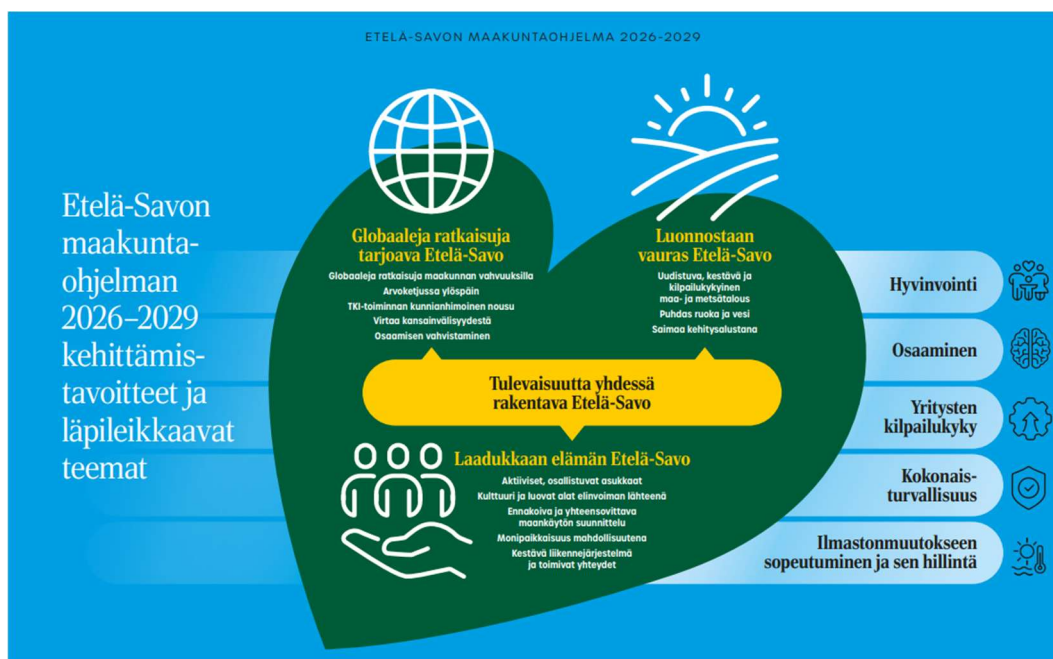
Hankerahoitus

Uudistuva ja Osaava Suomi 2021–2027 hankerahoituksen myöntäminen on edennyt aikataulussa. Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) rahoituksen ja Oikeudenmukaisen siirtymän rahoituksen (JTF) rahoitushaut ovat tuottaneet runsaasti hankehakemuksia, ja rahoituspäätösten valmistelu on edennyt sujuvasti. JTF rahoitusta myönnettiin yhteensä 1,8 miljoonaa euroa ja EAKR-rahoitusta yhteensä 3 miljoonaa euroa vuonna 2025. Maakuntaliiton rahoittamista hankkeista 95 % osuu maakuntaohjelman älykkään erikoistumisen kärkiin metsä, ruoka, vesi, matkailu ja hyvinvointi.

Etelä-Savoon kohdentuu Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027-ohjelmakaudella Euroopan unionin rahoitusta runsaat 137 miljoonaa euroa.

Keskeiset aluekehittämisen ja -suunnittelun prosessit

Etelä-Savon maakuntaohjelma 2026–2029 on laadittu laajassa yhteistyössä sidosryhmien kanssa vuoden 2025 aikana ja se hyväksyttiin maakuntavaltuustossa 4.12.2025. Maakuntastrategian linjausten pohjalta laadittu maakuntaohjelma on strategian toimeenpanon keskeinen työkalu. Ohjelma sisältää keskeisimmät tavoitteet ja keinot, joilla alueen toimijat yhdessä kehittävät maakuntaa (kuva 2). Samalla päivitettiin Etelä- Savon älykkään erikoistumisen strategia vuosille 2026–2029.

KUVA 2. Etelä-Savon maakuntaohjelma 2026–2029, kehittämissä tavoitteet ja läpileikkaavat teemat.

Vuonna 2025 maakuntaohjelmaprosessissa toteutettiin lain mukainen ympäristöarviointi ja laadittiin ympäristöselostus, jotka toteutettiin samaan dokumenttiin maakuntaohjelman kanssa.

Etelä-Savon kansainvälistymissuunnitelma 2030 hyväksyttiin maakuntahallituksessa tammikuussa 2025. Suunnitelma kytkeytyy TKI-tiekartan toimeenpanoon. Sen tavoiteosioina ovat kansainvälinen rahoitus, verkostoituminen sekä osaava työvoima. Maakuntaliitto laati vuonna 2025 Etelä-Savon energiastrategian vuoteen 2035.

Maakuntavaltuusto päätti 11.6.2025, että maakuntakaavan valmistelu toteutetaan kokonaismaakuntakaavana, joka ottaa huomioon lainsäädännöstä tulevat muutostarpeet kaavan oikeusvaikutuksissa. Kokonaiskaavan valmistelussa voidaan hyödyntää 3. vaihemaakuntakaava varten laadittuja selvityksiä.

4. vaihemaakuntakaava, jossa määritellään tuulivoiman rakentamisalueet, hyväksyttiin joulukuun maakuntavaltuustossa.

Maakuntaliitto on osallistunut aktiivisesti itäsuomalaiseen edunvalvontatyöhön ja liikennejärjestelmätyöhön ja edistänyt mm. poikittaisten ratayhteyksien merkitystä.

Etelä-Savon maakuntaliitto koordinoi vuonna 2025 Eloisan ja kuntien vuonna 2024 hyväksymää kumppanuusstrategiaa, jonka pääpaino on keskinäisen yhteistyön ja elinvoiman vahvistamisessa. TKI-tiekartan tavoite TKI/BKT-osuuden nostamisesta 4 % tasolle edistyy vielä hitaasti.

Oman toiminnan hankkeet

European Region of Gastronomy Saimaa Management Project 2023–2025 hanke päättyi vuonna 2025. Hanke koordinoi ruokaan ja kulttuuriin pohjautuvan matkailun yhteistyöverkoston toimintaa Saimaan kolmen maakunnan alueella. Hanke työllisti kolme määräaikaista työntekijää. Hankkeen tavoitteena oli lisätä Saimaan alueen ruokamatkailun tunnettavuutta ja elinkeinolähtöistä palvelutarjontaa alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti.

Kulttuuri Itää -kehittämishanke päättyi vuoden 2025 lopussa. Hankkeessa tuettiin verkostotyön avulla kuntien kulttuuripalveluiden tuotantorakenteita sekä jaettiin osaamista ja hyviä käytäntöjä. Tarkoituksena oli myös vahvistaa kuntien ja taiteen ammattilaisten välistä yhteistyötä sekä edistää kulttuuripalveluiden saavutettavuutta ja kestävyyttä.

Etelä-Savon maakuntaliitto on kumppanina toteuttamassa kahta 4-vuotista Interreg Europe -hanketta. CASPER (Citizen Activation in Shrinking rural areas for Place-based policies to Enhance Resilience) -hankkeen tavoitteena on vahvistaa maakunnan sopeutumista demografisiin muutoksiin. REWARD (Retaining and attracting knowledge workers and skills for regional development) -hankkeen tavoitteena on vahvistaa korkean osaamisen ja tietotyöläisten sijoittumista maakuntaan.

1.2.2024 käynnistynyt TKI-tiekartan koordinaatiohanke on jatkoa maakunnan TKI-tiekarttahankkeelle. Hankkeiden päämääränä on edistää Etelä-Savon tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa yhteistyöllä ja vahvalla verkostoitumisella, kansainvälisten hankkeiden valmistelulla ja toteuttamisella sekä aktivoimalla uusia tekijöitä. Hanke jatkuu vuoteen 2026.

Euroopan komission Europe Direct -tiedotuspisteelle myönnettiin uusi toimintarahoitus vuoteen 2030 saakka. Euroopan komission Europe Direct -pisteet hoitavat yleisötiedotusta EU-maissa. Ne vastaavat EU:n toimia, ohjelmia ja painopisteitä koskeviin kysymyksiin, luovat aktiivisesti yhteyksiä kansalaisiin ja sidosryhmiin ja edistävät osallistumista EU-aiheisiin keskusteluihin.

Uusia oman toiminnan hankkeita ei alkanut vuonna 2025. Syynä tähän on hallintoviranomaisen valvonta- ja tarkastuskäynnissä havaittu eriyttämisongelma, minkä johdosta omia hankkeita ei enää toteuteta. Hankehallinnoinnin vaatimuksiin ei ole voitu vastata, koska eriyttämiseen tarvitaan laajempi viranhaltijaorganisaatio.

Ennakointi ja tiedolla johtaminen

Ennakoinnin ja tiedolla johtamisen tukemisen tehtävissä kerätään, tuotetaan ja analysoidaan tilannekuva- ja tulevaisuustietoa Etelä-Savon (maakunta, seutukunnat ja kunnat) aluekehityksestä päätöksenteon ja suunnittelun tueksi kaikkien tiedolla toimintaansa kehittävien käyttöön, ja sitä kautta lisätään alueellisten toimien vaikuttavuutta.

Työ on hyvin vahvasti verkostotyötä. Keskeisiä sidosryhmiä ovat alueen koulutus- ja tutkimusorganisaatiot, julkishallinto mm. elinvoimakeskus ja työllisyysalueet, kunnat ja kehitysyhtiöt, hyvinvointialue, elinkeinoelämä, kauppakamari, rittäjät, muut järjestöt, kansalaiset ja media.

KUVA 3. Etelä-Savon aluekehityksen tilannekuva, valikoituja indikaattoreita.

Tietoa kootaan verkkosivustoille esavoennakoi.fi sekä www.esavo.fi/tilastot. Tietopalvelut kerää ja tuottaa aineistoja ja tilastoja mm. maakuntaliiton ja sidosryhmien strategiatyön tueksi.

Vuonna 2025 monipuolisilla tilasto- ja ennakointiaineistoilla on tuettu maakuntahallituksen tiedonsaantia, alueen toimijoiden tiedolla johtamista, suunnittelua ja kehittämistä. Määrällistä ja laadullista aluetietoa on tuotettu, jalostettu ja analysoitu eri prosesseja ja tilaisuuksia varten ja niistä on viestitty monikanavaisesti.

Tarkastuslautakunta kannustaa sidosryhmiä hyödyntämään maakuntaliiton laadukkaita tilasto- ja ennakointiaineistoja.

Edunvalvonta

Edunajamistyötä toteutetaan laajassa yhteistyössä maakunnan jäsenkuntien, alueen kansanedustajien, eri viranomaistahojen sekä elinkeino- ja koulutusorganisaatioiden kanssa. Vaikuttamistyötä tehdään myös tiiviissä ylimaakunnallisessa yhteistyössä Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien kanssa sekä yhteistä EU-toimistoa hyödyntäen.

Vuonna 2025 Etelä-Savon maakuntaliiton edunajamistyötä ohjasivat maakuntahallituksen linjaamat (2024) Etelä-Savon edunajamisen kärjet, joista ajankohtaisia olivat erityisesti Itäisen Suomen ohjelma, erilaiset saavutettavuuteen liittyvät teemat sekä EU:n monivuotisen rahoituskehiksen sisältöihin vaikuttaminen. Maakuntaliiton edunajamistyössä korostui myös aktiivinen vaikuttamistyö tulevaan (2028–2034) EU:n monivuotisen rahoituskehikseen liittyen.

Keväällä 2025 maakuntaliitto päivitti jäsenkuntiensa edunvalvonnan kärjet kuntatason edunvalvonnan ajantasaisen tilannekuvan varmistamiseksi. Kuntien edunvalvonnan kärkiä yhdistävät teemat olivat saavutettavuus, osaaminen ja koulutus, elinkeinoelämän ja TKI-toiminnan vahvistaminen, kuntien rahoitusasema sekä hyvinvointialueen palvelujen ja rahoituksen turvaaminen.

Viestintä

Viestinnässä on jatkettu edunvalvonnan tukemista niin maakunnan kuin Itä- Suomen ja Itä- ja Pohjois-Suomen yhteisen edunvalvonnan osalta. Kansalaisia on tavoitettu laajasti erilaisissa tapahtumissa kuten maakuntapäivän tapahtumissa ja Päämajasymposiumissa. Uusi maakuntajohtaja on kiertänyt ahkerasti maakunnassa ja osaltaan lisännyt näkyvyyttä. Sosiaalisen median kanavien seuraajamäärät ovat kasvaneet tasaisesti.

7 Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Valtuusto hyväksyi 15.6.2023 hankehallinnointiin lisäresursoinnin eli kahden asiantuntijan palkkaamisen vuosille 2023–2025. Talousarvioon vaikutus vuodelle 2025 oli 131.600 euroa, jolloin budjetin alijäämäksi muodostui 185.000 euroa. Ko. hankehallinnoinnin kuluja kertyi kuitenkin vain 86.000 euroa. Tämä johtui lisäresurssiksi palkattujen asiantuntijoiden työsuhteiden päättymisestä suunniteltua aiemmin. Lisäresursoinnin aiheuttamat kustannukset katetaan aiempien vuosien kertyneillä ylijäämillä.

Vuoden 2025 toteuma oli -64.978,26 euroa alijäämäinen. Tulosta paransi budjetoituun nähden oletettua pienemmät henkilöstökulut, matkustus- ja majoituskulut sekä koulutuskulut. Lisäksi yhteistoimintaosuudet ja asiantuntijapalvelut toteutuivat arvioitua pienempinä. Itse toteutettujen hankkeiden omarahoitussuudet muodostuivat budjetoitua suuremmiksi. Maakuntaliitto toteutti henkilöstön ICT-hankinnat vuoden 2025 aikana, jotka kirjattiin kokonaisuudessaan vuosikuluksi vuodelle 2025.

Jäsenkuntien maksuosuudet muodostavat maakuntaliiton suurimman tulonlähteen. Jäsenkuntien maksuosuudet olivat 2,4 miljoonaa euroa eli 98,8 prosenttia varsinaisen toiminnan tuloista vuonna 2025.

Vuoden 2026 ja 2027 taloussuunnitelmat on laadittu siten, että tulojen ja menojen tasapaino saavutetaan vuonna 2028. Tasapainotus toteutetaan suunnitelmallisesti karsimalla kaikkia liiton kulueriä ja huolehtimalla samalla liiton lakisääteisten tehtävien ja edunvalvonnan laadukkaasta hoitamisesta. Todennäköistä on, että kuntien maksuosuuksien nostoon on painetta viimeistään vuonna 2028, mikäli tulojen ja menojen tasapaino vuonna 2028 halutaan saavuttaa.

Aikaisempien vuosien kertyneet ylijäämät toimivat puskurina myös tuleville budjetoituille alijäämäisille vuosille. Maakuntaliiton taseeseen ei ole kertynyt eikä ole suunnitelmavuosien talousarvioiden mukaan kertymässä alijäämiä, joita koskisi kuntalaissa säädetty alijäämien kattamisvelvollisuus.

Toimintakertomuksessa on tehty selkoa kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Maakuntaliiton sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje on hyväksytty maakuntahallituksessa 15.12.2025. Riskikartoituksen päivitys on aloitettu vuonna 2025 ja se jatkuu vuodelle 2026.

8 Sidonnaisuusilmoitukset

Maakuntaliiton hallintosäännön 66 §:n mukaan tarkastuslautakunta valvoo sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja huolehtii sidonnaisuusrekisterin julkisten tietojen julkaisemisesta kunnan verkkosivuilla.

Etelä-Savon maakuntaliitossa ilmoitusvelvolliset tekevät sidonnaisuusilmoituksensa Aimoa-palveluun. Ilmoitukset saatetaan valtuustolle tiedoksi kerran vuodessa.

Tarkastuslautakunta muistuttaa johtavien luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja mahdollisten muutosten ilmoittamisesta.

9 Kokonaisarvio

Kuntalain mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta.

Maakuntahallitus on kokouksessaan 16.2.2026 § 19 hyväksynyt vuoden 2025 tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen. Tilinpäätökseen sisältyvässä toimintakertomuksessa annetaan selvitys vuoden 2025 toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta.

Maakuntaliitolla itsellään ei ole merkittävästi käytännön täytäntöönpanovaltaa tavoitteiden toteuttamisessa. Liiton toiminta perustuu suurelta osin asioihin vaikuttamiseen. Vaikuttamisen tulokset näkyvät eri organisaatioissa tapahtuvassa päätöksenteossa ja sitä kautta maakunnan kehittämisessä. Maakuntaliiton tehtävää ja siinä onnistumista on tarkasteltava pidemmällä aikavälillä. Yhden vuoden toteutumatieto on yleensä enemmänkin suuntaa antava kuin tyhjentävä. Maakuntaliiton tehtävässä onnistumisen arviointiperiodi on paremminkin koko valtuustokausi.

Tarkastuslautakunnan mielestä toiminnalliset tavoitteet on asetettu oikein. Tarkastuslautakunnan käsityksen mukaan liiton toiminta on ollut määrätietoista ja muutostarpeet huomioon ottavaa. Liiton toiminta on saatujen tietojen ja tähän pohjautuvaan arvioon perustuen järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunnan suorittaman arvioinnin mukaan maakuntaliiton toiminnassa on noudatettu valtuuston hyväksymää talousarviota. Maakuntavaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet tehtyjen päätösten mukaisesti ja toteutumatieto on esitetty riittävän täsmällisesti toimintakertomuksessa.

Mikkeli 5.5.2026

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti

Tapio Honkamaa
Puheenjohtaja

Sampsa Kokko
Varapuheenjohtaja

Airi Tella

Matias Kvist

Helena Rinnemaa